

«نظری بر برنامه اساسی جدید اجرائی برای کشورهای کمتر توسعه یافته در دهه ۱۹۸۰»^۱

۱- برنامه اساسی جدید اجرائی

پیشنهادات و جمع‌بندیهایی را که جهت بهبود شرایط کشورهای کمتر توسعه یافته و اعمال کامل برنامه اساسی جدید اجرائی بتوسط گروه بین‌الدول در مورد کشورهای کمتر توسعه یافته در آکتبر سال ۱۹۸۵ ارائه گردید میتوان بشرح زیر خلاصه نمود:

— برنامه اساسی جدید اجرائی باید بطور کامل بکار گرفته شده و در این رابطه لازم است که منابع مالی متناسب با نیازهای فوری و بلند مدت توسعه‌ای کشورهای کمتر توسعه یافته فراهم گردد.

— سازمان‌های بین‌المللی نظیر UNDP, IFAD, IDA و بانک‌های توسعه‌ای منطقه‌ای باید کمک‌های خود را مطابق با نیاز روزافزون کشورهای کمتر توسعه یافته بطور قابل ملاحظه‌ای افزایش داده و کشورهای کمک‌دهنده نیز کمک‌های خود را از طریق این سازمان‌ها صورت دهند.

— با توجه به اهمیت حیاتی منابع مالی انتیتوی بین‌المللی توسعه در رشد کشورهای کمتر توسعه یافته، هشتمین دور افزایش منابع این سازمان باید بطور قابل ملاحظه‌ای بالاتر از دوره قبل قرار گیرد.

— سهم کمک‌های رسمی توسعه‌ای کشورهای صنعتی نسبت به تولید ناخالص ملی آنان باید در ابتدا ۱۵٪ و سپس به ۲ برابر این مقدار برسد.

— انتیتوهای مالی باید کوشش‌های کشورهای کمتر توسعه یافته را جهت افزایش سرانه تولیدات مواد غذائی مورد حمایت

برنامه اساسی جدید اجرائی برای کشورهای کمتر توسعه یافته در دهه ۱۹۸۰، به عنوان مبنای برای ادامه همکاری بین کشورهای کمتر توسعه یافته و شرکای توسعه‌ای آنان در کنفرانس کشورهای کمتر توسعه یافته ملل متحد در سال ۱۹۸۱ به تصویب رسید.

قطع نامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد (قطع نامه ۴۰/۲۰۵ مورخ ۱۹۸۵) در حقیقت در تأیید این برنامه اساسی به تصویب رسیده که در بخشی از آن، مجمع عمومی سازمان ملل متحد از تمام دولت‌ها، مؤسسات چندجانبه، سازمان‌ها و.... درخواست نمود که اقداماتی هماهنگ، فوری و متناسب را جهت فعال نمودن برنامه مزبور، با در نظر داشتن پیشنهادات و جمع‌بندیهایی که تاکنون در جهت هدف تواناسازی کشورهای کمتر توسعه یافته در دستیابی به یک حداقل عملکرد مورد قبول در توسعه اقتصادی و اجتماعی بعمل آمده، بکار گیرند. دبیرکل آنکتاد نیز طی یادداشتی از دولت‌ها دعوت نموده که بمنظور تهیه گزارشی در رابطه با بکارگیری قطع نامه ۴۰/۲۰۵ هرگونه اطلاعات یا اقدامات جدیدی را که مفید تشخیص می‌دهند ارسال دارند. گزارش حاضر، در حقیقت پاسخی به دعوت دبیرکل آنکتاد می‌باشد. اما قبل از ارائه مستقیم این پاسخ مروری بر وضعیت جاری اقتصادی کشورهای کمتر توسعه یافته خواهیم داشت.

1) Substantial New Programme of Action (SNPA)

— کشورهای کمک دهنده در ارائه کمک‌های گوناگون به کشورهای کمتر توسعه یافته باید انتظار پذیرش شرایط قابل قبول را از کشورهای مزبور داشته باشند بطور مشال حمایت از موازنه پرداختها نباید بعنوان یک ابزار فشار سیاسی به کشورهای کمتر توسعه یافته بکار رود. همچنین نباید مشروط به قبول معیارها و برنامه‌هایی باشد که منجر به توقف اهداف توسعه‌ای و اولویت‌ها و به منزله خدشه دار نمودن عدم وابستگی سیاسی و استقلال ملی آنان گردد و هزینه‌های اجتماعی بالائی برای آنان ببار آورد.

— باید گامهایی در جهت بهبود بکارگیری سیستم عمومی ترجیحات و یا اصل کامله‌الداد برای تولیدات کشورهای کمتر توسعه یافته بتوسط کشورهای صنعتی برداشته شده و دستیابی به بازارهای کشورهای صنعتی بدون برخورد با موانع گوناگون تعریف‌ای و غیر تعریف‌ای بر آنان امکان پذیر گردد.

— کشورهای صنعتی و سازمان‌های بین‌المللی باید به کشورهای کمتر توسعه یافته جهت خلق صنایع برای ایجاد ارزش افزوده بیشتر بر روی مواد خام و تولیدات غذائی کمک نموده و به بسط پژوهه‌هایی که منجر به توسعه صادرات و تهیه منابع کافی جهت رفع مشکلات و عرضه آنان خواهند گردید، پردازنند.

— کشورهای صنعتی باید کشورهای کمتر توسعه یافته را در موافقت‌نامه‌های بلند مدت صادراتی وارد نمایند.

۲- مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته

برنامه اساسی جدید اجرائی برای کشورهای کمتر توسعه یافته در دهه ۱۹۸۰ در حقیقت براین مبنای تدوین گردید تا مشکلات بسیار عمیق و بنیانی این گروه از کشورها را بررسی و آن را تخفیف دهد. مشخصه‌های اقتصادی و اجتماعی

قرار داده و همچنین به تأمین کمک‌های مالی و تکنیکی بمنظور تحقیق، کشف و توسعه منابع انرژی آنان همت گمارند و به کشورهای کمتر توسعه یافته جهت استفاده کامل از ظرفیت‌های تولیدی‌شان حداکثر کمک را بنمایند.

— سازمان‌های بین‌المللی باید با کوشش‌های هماهنگ، مکانیزم‌های جدیدی که منطبق با نیازهای توسعه‌ای کشورهای کمتر توسعه یافته باشد ارائه دهند. شرایط صندوق بین‌المللی پول باید بنحوی تغییر یابد که نشانگر اولویت‌های ویژه اجتماعی، اقتصادی و سیاسی این کشورها بوده و بخش عمدۀ ای از حق برداشت مخصوص، تسهیلات صندوق امنی و تسهیلات مالی جبرانی به ایندسته از کشورها تخصیص یابد.

— صندوق تأمین مالی جبرانی، باید با توجه به کاهش درآمدهای صادراتی کشورهای کمتر توسعه یافته، آنان را تحت پوشش کامل خود قرار دهد.

— باید به بهره‌ای که کشورهای کمتر توسعه یافته بابت دیون خود پرداخت می‌نمایند سوبسید بسته شده و همچنین دوره باز پرداخت این وامها طولانی تر گردد.

— کشورهای صنعتی باید هرچه زودتر معیارهای بکار گیرند تا کاهش درآمدهای صادراتی کشورهای کمتر توسعه یافته جبران گردد.

— کمک‌های رسمی توسعه‌ای به کشورهای کمتر توسعه یافته باید به شکل کمک‌های بلاعوض درآمده و وام‌هایی که در اختیار این کشورها قرار می‌گیرد باید از شرایط سهل و آسانی که حداقل، برابر شرایط مؤسسه بین‌المللی توسعه باشد برخوردار گرددند. همچنین کشورهای کمک دهنده پس از قبول تعهد، مبني بر کمک مالی به کشورهای کمتر توسعه یافته، باید با ایجاد هماهنگی، از ایجاد وقفه زمانی در پرداخت، خودداری نموده تا دسترسی به منابع مالی، قابل پیش‌بینی تر باشد.

کشورهای کمتر توسعه یافته را میتوان بطور خلاصه برتریب زیر بیان نمود:

کشورهای کمتر توسعه یافته، فقیرترین و از نظر اقتصادی ضعیف ترین کشورها از گروه کشورهای در حال توسعه بوده که با شدیدترین موانع زیربنائی روبرو می باشند. کمبودهای زیر بنائی این گروه از کشورها بطور گسترده‌ای در سطح پائین درآمد سرانه، نسبت بالای جمعیت در بخش کشاورزی، رشد بسیار بالای جمعیت، تولید انداز کشاورزی، سطح پائین اکتشافات منابع طبیعی، زیربنای ضعیف سازمانی، کمبود شدید پرسنل متخصص، سهم ناچیز ارزش افزوده مصنوعات در تولید ناخالص داخلی و موقع بلیه طبیعی جلوه نموده که تواماً باعث میشوند تا مشکلات عدیده اقتصادی و اجتماعی برای آنها بیار آید.

علیرغم توجهات سازمانهای بین‌المللی جهت پیدا نمودن راه حلی با دوام برای مشکل کشورهای کمتر توسعه یافته به ویژه از طریق SNPA در سال ۱۹۸۱، وضعیت اجتماعی و اقتصادی آنها رو به وخامت نهاده است، بحدیکه تعداد آنان که در سال مذکور فقط ۳۱ کشور بود هم اکنون به ۴۰ رسیده اما در این میان قاره آفریقا بعنوان نتیجه‌ای از شرایط نامطلوب اقتصادی بین‌المللی و همچنین وضعیت بد آب و هوایی در طی سالهای ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۴ بدترین سهم را از این تغییرات داشته و تعداد کشورهای کمتر توسعه یافته این قاره در طی مدت مذکور از ۲۱ به ۲۷ کشور رسید. بلیه طبیعی، توانائی در تولیدات کشاورزی در آفریقا را که منبع اصلی ایجاد ارزش افزوده بود، تقلیل داد و باعث گردید که فعالیت‌ها بجای آنکه معطوف به برنامه‌های توسعه‌ای گردند، فقط در جهت بقای انسانها باشند. بطورکلی آمارهای مربوط به فعالیت‌های مختلف اقتصادی در کشورهای کمتر توسعه یافته در سالهای اخیر بسیار نگران کننده بوده است. عملکرد در بخش کشاورزی که عمده‌ترین

عامل رشد ایندسته از کشورها می باشد از شروع دهه ۱۹۸۰ در حال کاهش بوده و در طی اینمدت درآمد سرانه در این کشورها از رشدی منفی برخوردار بوده است.

صادرات کشورهای کمتر توسعه یافته نیز در طی سالهای اولیه، دهه ۱۹۸۰ چهار تغییرات شدیدی شده و با توجه به اینکه قیمت تقریباً کلیه مواد اولیه که موضوع صادرات این کشورها بوده در سالهای اخیر کاهش شدید یافته، نتیجتاً بر درآمدهای صادراتی آنان تاثیر گذارده بحدیکه کاهش در درآمدهای صادراتی کشورهای کمتر توسعه یافته جهان در طی سالهای ۱۹۷۸-۱۹۸۳ سالیانه بالغ بر ۷۷۰ میلیون دلار بوده است. کاهش این درآمدها بنا چار بر روى ظرفیت واردات اثر گذارده بطوریکه در طی سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۸۵ واردات این کشورها نیز ۶ درصد، افت داشته است.

۳- ریشه‌یابی مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته

با توجه به مشکلاتی که در رابطه با کشورهای کمتر توسعه یافته جهان برشمردیم، در ریشه‌یابی علل مشکلات مذکور به ویژه در نیمه اول دهه ۱۹۸۰، بطور مشخص می توان موارد زیر را بیان نمود:

— توقف در روند رشد میزان کمک‌های رسمی توسعه‌ای در طی سالهای ۱۹۸۰ الی ۱۹۸۴، در حالیکه این کمک‌های در طی دهه ۱۹۷۰ از رشد سالیانه‌ای معادل ۷۰٪ برخوردار بودند. لازم به توضیح است که میزان کمک‌های رسمی توسعه‌ای در سال ۱۹۸۴ بطور متوسط بالغ بر ۰/۰۸ درصد از تولید ناخالص کشورهای کمک‌دهنده بوده در حالیکه، هدف تعیین شده رقم ۰/۱۵ درصد می‌بود.

— کاهش کمک‌های مالی مؤسسات چند جانبه. بطورکلی باید گفت که مجموع کمک‌های خارجی به کشورهای کمتر توسعه یافته که در سال ۱۹۸۰ بالغ بر ۸/۲

و خامت اوضاع اقتصادی خود، دست به اقدامات اصلاحی زده که از جمله آنان میتوان اقدامات زیر را برشمرد:

— از سال ۱۹۸۱ تاکنون ۱۳ کشور کمتر توسعه یافته

درخواست تغییر در برنامه باز پرداخت وامهای رسمی و ۵ کشور نیز تقاضای تغییر برنامه باز پرداخت وامهای تجاری خود را نموده‌اند. بعلاوه تعداد دیگری از کشورهای کمتر توسعه یافته نیز در آینده به علت افزایش حجم دیون، ناچار به تقاضای تغییر در برنامه باز پرداخت بمنظور مطابقت با تعهدات خود خواهند بود. البته باید توجه نمود که این تغییر در برنامه‌های باز پرداخت، تاکافی بوده زیرا تسکینی موقتی می‌باشد که احتمالاً در آینده بر حجم دیون آنان خواهد افزود.

از سال ۱۹۸۱ تعداد ۱۹ کشور کمتر توسعه یافته به فرمولبندی و بکارگیری برنامه‌های تعدیل اقتصادی پرداخته که این برنامه‌ها از طریق قراردادهای احتیاطی صندوق بین المللی پول حمایت می‌گردید. اما اتخاذ چنین برنامه‌هایی در زمان عدم افزایش در جریان منابع مالی خارجی، منجر به کاهش شدید در واردات شده که بنوبه خود سرمایه‌گذاری و هزینه‌های اجتماعی را کاهش داده و رشد اقتصادی را تقلیل میدهد.

— از دیگر اقدامات بعمل آمده، در کشورهای کمتر توسعه یافته بمنظور بهبود شرایط اقتصادی میتوان اتخاذ سیاست‌های موثر جهت تحريك منابع داخلی، بسط تولیدات غذائی و مواد کشاورزی و توسعه تجارت خارجی آنها، بکارگیری سیاست‌های مناسب تر مالیاتی و بالاخره همگانی تر نمودن آموزش و مکانیزه کردن کشاورزی را نام برد.

۵— جمع‌بندی و پیشنهادات

تحولات غیر مناسب در اقتصاد جهانی در حالیکه در طی سالهای اخیر باعث وسیع تر شدن ابعاد مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته گردیده، در سال ۱۹۸۶ نیز ادامه یافته است.

میلیارد دلار بود در سال ۱۹۸۴ به ۷/۵ میلیارد دلار تنزل پیدا نمود که حتی از نظر اسمی کاهشی معادل ۱۰٪ را نشان میدهد.

— بعلت رشد سریع دیون خارجی کشورهای کمتر توسعه یافته در طی دهه ۱۹۷۰ و به عنوان نتیجه‌ای از اثرات معکوس بحران اقتصادی جهانی در نیمه اول دهه ۱۹۸۰، بر ظرفیت کشورهای مزبور جهت باز پرداخت اصل و فرع دیون، فشار زیادی وارد آمده است. میزان باز پرداخت اصل و فرع دیون بتوسط این کشورها حدود ۲ میلیارد دلار در سال می‌باشد که قریب ۲۰ درصد از کل ارزش صادرات آنها را تشکیل میدهد.

— ارائه موانع تعریفه‌ای و غیرتعریفه‌ای در بازارهای وارداتی برای کشورها کمتر توسعه یافته به توقف در روند صادرات آنان منجر شده و علیرغم تعهدات گوناگون کشورهای صنعتی، آنها کما کان به اعمال اینگونه محدودیت‌ها بر روی صادرات کشورهای کمتر توسعه یافته می‌پردازند. سقوط قیمت‌های بین المللی مواد اولیه از دیگر مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته بود و با توجه به این حقیقت که حدود ۸۵٪ از صادرات این کشورها متشکل از تولیدات اولیه می‌باشد که سقوط قیمت‌های آن، درآمدهای ارزی این کشورها را تنزل داده، لیکن اقدامات چندانی جهت رفع این معضل برای کشورهای کمتر توسعه یافته بعمل نیامده و تسهیلات جبرانی تحت طرح‌های مالی موجود ناکافی بوده و هنوز تعهداتی که در رابطه با برنامه اساسی جدید اجرائی بمنظور تهیه وجوده لازم برای کشورهای کمتر توسعه یافته جهت تأمین کاهش درآمدهای صادراتی آنان داده شده به مرحله عمل در نیامده است.

۶— اقدامات انجام شده بتوسط کشورهای کمتر توسعه یافته

کشورهای کمتر توسعه یافته جهان در طی سالهای تشدید

تعهدات و برنامه های پیش یینی شده، اقدامات چندانی در جهت رفع معضلات این کشورها بعمل نیامده است. باید توجه داشت که عدم توازن مزمن و عظیم در اقتصاد جهانی که شامل افزایش شکاف در سطح زندگی کشورهای صنعتی و در حال توسعه میباشد، از طریق اتخاذ سیاست های داخلی به تنها ای قابل حل نیست. بنابراین در حالیکه نیاز به تقویت سیاست های داخلی و پس انداز می باشد، کلید بهره وری از امکانات بالقوه توسعه ای این کشورها، در بهبود شرایط پولی، مالی و تجاری جهانی است.

برای بعضی از کشورها هر چند میزان دیونشان با حجم اقتصاد آنها سازگار بوده اما باز پرداخت آنها ممکن است با رشدشان مطابقت نداشته باشد. این عدم تطابق باعث اثرگذاری بر روی ظرفیت رشد شده، زیرا توانائی آنها را به واردات کاهش داده، باعث وقفه در انجام تصحیحات مالی شده، خروج سرمایه را تشویق نموده، سرمایه گذاری داخلی را متوقف و سرمایه گذاری خارجی را تهدید خواهد کرد.

راه موثر و واقع یینانه و مستمر برای مشکل بدھی، در نظر گرفتن ظرفیت باز پرداخت این کشورها و تأمین مالی توسعه ای برای آنان است. بنابراین راه حل مشکل دیون باید براساس باز پرداخت مناسب بدھی و تجدید جریان منابع مالی به کشورهای بدھکار، جهت تضمین یک رشد قابل قبول اقتصادی و هماهنگ با اولویت های ملی تدوین یابد. باید اذعان نمود که رشد اقتصادی کشورهای کمتر توسعه یافته شرط لازم برای یک راه حل قابل قبول جهت عبور آنان از مشکل دیون می باشد. مسئولیت دستیابی به این هدف باید بتوسط همین کشورها و کشورهای صنعتی بطور متساوی و همچنین مشارکت فعال انسنتیوهای مالی چند جانبه انجام پذیرد. در این راه کشورهای صنعتی باید با اتخاذ سیاست هایی، راه دسترسی به رشدی مستمر را هموار نموده، نرخ واقعی بهره را کاهش داده و

در این خصوص به ویژه میتوان به کاهش شدید در رابطه مبادله این کشورها اشاره نمود که به مرحله خطرناکی رسیده و اثرات منفی چنین تحولاتی بر روی توسعه ایندسته از کشورها بسیار ناخوشایند خواهد بود. از دیگر پدیده های در حال شدت گرفتن برای کشورهای کمتر توسعه یافته در سالهای اخیر، استقال معکوس منابع مالی می باشد. در سال گذشته میلادی همانند سالهای قبل از آن، جریان منابع مالی به کشورهای کمتر توسعه یافته در حال کاهش بوده و این عمل در زمانی استمرار می پذیرفت که نیاز این کشورها به منابع مالی جهت توسعه و اتخاذ سیاست های تعدیلی توأم با رشد، بطور قابل ملاحظه ای در حال افزایش بوده است. این عوامل باعث گردیده اند تا بکارگیری برنامه های تعدیلی توأم با رشد و دستیابی به رشدی مستمر تحت شرایط موجود خارجی، یعنی رشد اندک اقتصادی جهانی همراه با انتقال منفی منابع به کشورهای کمتر توسعه یافته، افزایش سیاست های حمایتی در کشورهای صنعتی، نرخ برابری ارزی بی ثبات، نرخ واقعی بالای بهره، قیمت های پائین و در حال تنزل مواد اولیه، و روبه و خامت بیشتر گذاردن رابطه مبادله برای کشورهای کمتر توسعه یافته (و همچنین سایر کشورهای در حال توسعه)، بهیچ وجه امکان پذیر نگردد.

بحران در حال افزایش دیون به مرحله خطرناک و جدیدی رسیده است. تعداد در حال افزایش کشورهای بدھکار در وضعیتی بسیار بزرگ نمود که قادر نمی باشند تعهدات دیون خود را ایفا نموده یا همراه با باز پرداخت بدھیهای خود، رشدی مستمر ولو اندک حاصل نمایند. آینده برای کشورهای کمتر توسعه یافته ایکه بسیاری از آنها در حال حاضر دست به برنامه های تعدیلی همراه با رشد زده اند مستمراً تیره تر میگردد.

با توجه به مشکلات و مصائبی که برای کشورهای کمتر توسعه یافته جهان برشمردیم، بنظر میرسد که علیرغم تمام

با اینهمه باید به نکته‌ای اشاره نمود، با توجه به درخواست‌های مکرر از کشورهای صنعتی در جهت تصحیح سیاست‌های اقتصادی، و علیرغم تعهدات این کشورها، باز مشاهده میگردد که نه تنها گامی در جهت رفع نیازهای کشورهای فقیر جهان برداشته نشده بلکه با اعمال نفوذ در کشورهای صنعتی، بر مشکلات این کشورها افزوده میگردد. با آنکه همواره بر نقش IDA و منابع آن در توسعه کشورهای فقیر جهان تأکید بسیار میگردید، اما متأسفانه در ماههای اخیر نظاره گر تغییرات بسیار وسیع در شرایط وامدهی این سازمان بوده، بحدیکه توانائی کشورهای فقیر جهان را جهت باز

پرداخت وامهای که از این پس از مؤسسه بین‌المللی توسعه، اخذ خواهند نمود در پرده‌ای از ابهام فروخواهد برد. بنابراین پیشنهاد میشود که سازمان‌های بین‌المللی و دول صنعتی جهان اگر گامی در جهت رفع نیازهای کشورهای فقیر برنمی‌دارند حداقل روند تشدید مشکلات آنان را متوقف سازند. متأسفانه روند تعديل جهانی، کشورهای فقیر را مجبور به مطابقت با شرایطی می‌نماید که، خود آنان را خلق ننموده اما هزینه‌های اجتماعی گزارف آن را جهت حمایت از تعديل بمنتظر رفع شرایط ناخواسته، باید متحمل گرددند. بنظر می‌رسد SNPA نیز یک برنامه دیگر، از سری برنامه‌های سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی جهت تبلیغات در رفع نیازهای کشورهای فقیر جهان بوده و اگر میل و اراده سیاسی کشورهای صنعتی در جهت رفع نارسانیهای سیاست‌های اقتصادی خود قرار نگیرد یقیناً این برنامه نیز با شکست رو برو خواهد گردید.

بازار ارزها را از ثبات بیشتری برخوردار سازند. اتخاذ معیارهای جهت کاهش حمایت گرایی در کشورهای صنعتی، بهبود رابطه مبادله برای کشورهای کمتر توسعه یافته، افزایش جریانات مالی و به ویژه کمک‌های اعطائی به کشورهای نیازمند، از منهضتین موارد جهت رفع نیازها و مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته می‌باشد. در این رابطه همچنین باید بطور مشخص از کشورهای با مازاد و کشورهایی که در سالهای اخیر منابع عظیمی از تغییرات رابطه مبادله کسب نموده‌اند درخواست گردد که این نقدینه‌ها را در اختیار کشورهای نیازمند بگذارند.

از دیگر مواردی که به رفع مشکلات کشورهای کمتر توسعه یافته می‌انجامد، تخصیص بیشتر منابع به بخش کشاورزی و اولویت دادن به آن است. باید توجه نمود که سیاست‌های تجاری و کشاورزی کشورهای صنعتی دچار بی‌نظمی گردیده که از مشخصه‌های آن محدودیت واردات، سوبسید صادرات با اثراتی که بر قیمت‌های بین‌المللی دارد و محرومیت تعداد زیادی از کشورهای در حال توسعه از بهره‌گیری کامل از مزیت‌های نسبی واباشته گردیدن محصولات می‌باشد.

از کشورهای صنعتی باید مصراً خواسته شود که گامهای اساسی برای تعديل سیاست‌های کشاورزی و تجاری خود به نحوی که اثرات مضر سیاست‌های گذشته از روی بازار کالاهای کشاورزی و آینده کشورهای در حال توسعه برداشته شود، بردارند.